Region Stockholm

Kulturförvaltningen
Förvaltningschef

Tjänsteutlåtande
2026-04-29

Diarienummer
KN 2026/353

Handläggare:
Eva Bergquist

Svar på skrivelse (M) Angående fördjupad granskning av kulturstöd i enlighet med demokrativillkoret

Ärendebeskrivning

Ärendet utgör ett svar på Moderaternas skrivelse Angående fördjupad granskning av kulturstöd i enlighet med demokrativillkoret.

Beslutsunderlag

Föreliggande tjänsteutlåtande
Skrivelse (M) Angående fördjupad granskning av kulturstöd i enlighet med demokrativillkoret, Kulturnämnden protokoll 2025-03-18, § 25.

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar följande.

1. Skrivelsen anses härmed besvarad och svaret läggs till handlingarna.

Kulturförvaltningens förslag och motivering till svar

Bakgrund

Ärendet utgör ett svar på Moderaternas skrivelse *Angående fördjupad granskning av kulturstöd i enlighet med demokrativillkoret*. Frågeställningen som Moderaterna vill ha besvarad är huruvida Konsthall C:s medlemskap i den propalestinska organisationen BSD – Boycott Sanction Divest – är förenligt med kulturnämndens demokrativillkor. Förvaltningen gavs i uppdrag att skyndsamt genomföra en fördjupad granskning av Konsthall C och därefter återkomma till kulturnämnden med en skriftlig redogörelse och återkomma med ett underlag till nämnden. Konsthall C har av kulturnämnden för 2026 erhållit ett verksamhetsstöd motsvarande 300 tusen kronor.

Kulturnämndens demokrativillkor

I kulturnämndens villkor för olika stödformer har alltid funnits villkor som stadgar att stöd endast ges till aktörer vars verksamhet är förenlig med demokratiska principer. Riksdagen beslutade 2024 om demokrativillkor som ska gälla i statens bidragsgivning till civilsamhällets organisationer. Både kommuner och regioner har därefter beslutat om likalydande villkor bland annat i syfte att förenkla för sökande aktörer. Kulturnämnden Region Stockholm tog beslut om att införa de

statliga demokrativillkoren i samtliga stödformer till folkbildning, föreningsliv och kultur i september 2025. Nämnden fastställde vid samma tillfälle Vägledning demokrativillkor i kulturnämndens stödgivning.

Enligt gällande demokrativillkor får stöd inte beviljas till en organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter; diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde; rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana nämnda ageranden eller motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Av ovan nämnda vägledning framgår att bidrag inte ska beviljas om en organisation eller dess företrädare diskriminerar enskilda individer eller grupper. Det framgår vidare att även ageranden som inte är diskriminerande, men som ändå strider mot principen om alla människors lika värde, utesluter att en organisation beviljas bidrag. Ett riktmärke i det avseendet är uttalanden som kan utgör hets mot folkgrupp. Som exempel på ageranden som lyfts är om en organisation eller dess företrädare gör uttalanden som utgör hets mot folkgrupp, till exempel vid ett möte, på sociala medier eller i en studiecirkel.

Om Konsthall C

Konsthall C erhåller enligt beslut i kulturnämnden ett verksamhetsbidrag för 2026 om 300 tusen kronor. Verksamheten och dess finansiering beskrivs i tjänsteutlåtandet KN 2024/530. Konsthallen har en omsättning på 3 miljoner kronor och ca 25 000 besökare årligen. Andelen barn och unga motsvarar 43 %. Förutom stöd från Region Stockholm har konsthallen även stöd av Stockholms stad och Statens kulturråd. Konsthall C är belägen i Hökarängen i Stockholm och verkar som mötes- och produktionsplats för samhällsengagerad konst.

Om BDS

Enligt BDS – Bojkott, desinvesteringar och sanktioner – svenska hemsida verkar rörelsen för rättvisa och mänskliga rättigheter för det palestinska folket. En metod man använder sig av är att organisationer eller näringsidkare som ansluter sig till rörelsen väljer att kalla sig apartheidfria zoner. Fortsatt enligt hemsidan definieras en apartheidfri zon som en verksamhet som ”aktivt vägrar bidra till Israels folkrättsbrott” och som därmed bojkottar produkter och tjänster (enligt lista) som man menar stödjer eller upprätthåller Israels apartheidregim. Ett klistermärke ska markera ställningstagandet.

Förvaltningens fördjupade granskning av Konsthall C

Enligt nämndens demokrativillkor ska stöd inte beviljas till en organisation som inom ramen för sin verksamhet diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde.

Konsthall C har enligt sin hemsida i oktober 2025 beslutat sig för att ansluta sig till BDS-kampanjen för apartheidfria zoner vilket innebär att de företag som listas i kampanjen bojkottas. Konsthallen finns även med på BDS egen hemsida över aktörer som är anslutna till organisationen. Det kan vidare konstateras att Konsthallen på nämnda hemsida förtydligar att beslutet inte har någon konsekvens för dess besökare och att alla är välkomna - https://www.konsthallc.se/program/afz. Kulturförvaltningen har vid 2 tillfällen besökt konsthallen och då inte kunnat se nämnda klistermärke / affisch som därmed för besökare skulle kunna verkat avskräckande. Det hade kunnat finnas en problematik om verksamhetens utåtriktade kampanjer förutsatt en djupare förförståelse av kontext och bakomliggande resonemang. Det går inte att helt utesluta att ett klistermärke eller en affisch på dörr eller i lokalen som markerar ställningstagandet av vissa hade kunnat uppfattas som diskriminerande och därmed bli en fråga för Diskrimineringsombudsmannen. Detta har förvaltningen som framgår inte ansett sig behöva pröva.

Av BDS stadgar (Guidelines) som finns på organisationens hemsida kan utläsas att organisationen inte säger sig vidta åtgärder på basis av individers judiska börd eller israeliska medborgarskap. Därmed synes det uifrån stadgarna inte finnas avsikt att diskriminera.

Segerstedt institutets rapport Antisemitism i Sverige efter den 7 oktober - Upplevelser och konsekvenser är av vad kulturförvaltningen erfar en av få som diskuterar just BDS. Rapporten resonerar om begrepp som folkmord i förhållande till Israel. Ett citat från rapporten enligt följande. ”*Uppmaningar till att starta en intifada mot Israel uppfattas ofta som aggressivt av dem som stödjer Israel, men kan i sig självt inte betraktas som antisemitiskt så länge uppmaningarna inte gäller att attackera civila israeler eller judar. Att bojkotta Israel är särskilt känsligt i Europa givet det faktum att Förintelsen föregicks av omfattande bojkotter mot judiska affärsinnehavare och andra sanktioner mot judar. Samtidigt är rätten att bojkotta stater eller andra som begår kränkningar av mänskliga rättigheter en etablerad demokratisk norm och en fredlig taktik*”

Mot bakgrund av ovanstående kan konstateras att det inte finns något som tyder på att Konsthall C:s anslutning till BDS kampanjen strider mot nämndens demokrativillkor. Samtidigt behöver poängteras att man slutligt inte kan konstatera att diskriminering faktiskt inte äger rum. För att kunna uttala sig med säkerhet i diskrimineringsfrågan behöver BDS rörelsens faktiska ageranden undersökas i syfte att se om denna följer Guidelines vilket inte kan vara en

uppgift för kulturnämnden. Som Moderaterna lyfter fram har det i andra sammanhang snarare varit den nationella nivån, det vill säga den tyska förbundsdagen och den amerikanska kongressens bägge kamrar som klassat BDS som antisemitisk.

De aktörer som uppbär stöd från kulturnämnden granskas kontinuerligt, inför beslut och genom löpande återrapportering. Förvaltningen har även en kontinuerlig dialog enligt en fastlagd process med samtliga aktörer. Därtill anlitas regelbundet externt stöd för granskning av slumpmässigt utvalda stödmottagare. Uppkommer en specifik situation hanteras den självklart av förvaltningen och vid behov kan därefter externt stöd tas in. Att däremot än mer utöka granskningarna inför beslut skulle innebära oproportionerligt stora kostnader. En utökad granskning till samtliga ca 100 stödmottagare skulle därmed riskera att äventyra nämndens möjlighet att ge bidrag till det fria kulturlivet.

När det gäller principen om alla människors lika värde enligt demokrativillkoret behöver inte heller regelrätt diskriminering påvisas. Vissa typer av uttalanden kan vara tillräckliga. Ett riktmärke är att om ett uttalande kan sägas utgöra hets mot folkgrupp föreligger ett brott mot demokrativillkoret. Några sådana uttalanden har inte kommit till vår kännedom. Inom ramen för demokrativillkoren och i ett pluralistiskt samhälle bör det finnas utrymme för en variation av åsikter, oavsett om dessa uttrycks av en organisation som finansieras med offentliga medel.

Sammanfattningsvis har vi på befintligt underlag inte grund för att anta att konsthallen har brutit mot demokrativillkoret.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet ger inga övriga ekonomiska konsekvenser för nämnden.

Eva Bergquist
Förvaltningschef